

Запорізький національний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет

Біологічний

(повне найменування факультету, до якого належить кафедра – розробник програми)

Кафедра **Кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології,
генетики та рослинних ресурсів**

(повне найменування кафедри – розробника програми)



ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

Л. О. Омелянчик

2021

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика з лісового господарства 4 курс 7 семестр

(назва практики)

ступінь вищої освіти:

Бакалавр

галузь знань:

20 Аграрні науки та продовольство

(код та найменування галузі знань)

спеціальність:

205 Лісове господарство

(код та найменування спеціальності)

освітня програма:

Мисливське господарство та рослинні
ресурси

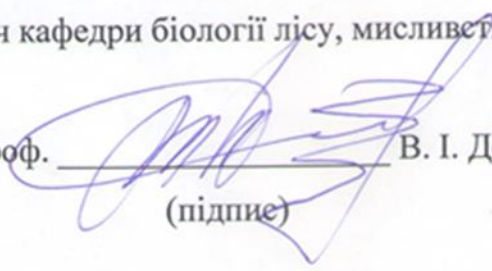
(назва освітньої програми)

2021

РОЗРОБЛЕНО: кафедрою біології лісу, мисливствознавства та іхтіології,
кафедрою генетики та рослинних ресурсів біологічного факультету Запорізького
національного університету


Розробники програми: к.с.-г.н., доц. Тунік А. Г., асистент Мельник М. А.

Обговорено та рекомендовано до затвердження кафедрою біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології «20» серпня 2021р., протокол № 1
Завідувач кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

д.б.н., проф.  В. І. Домніч
(підпис)

кафедрою генетики та рослинних ресурсів

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

д.б.н., проф.  В. О. Лях
(підпис)

Схвалено науково-методичною радою біологічного факультету

Протокол від «30» серпня 2021р. №1

Голова НМР факультету  Н. М. Притула
(підпис)

1. ВСТУП

Практична підготовка – це обов’язкова компонента навчальної програми. Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетентностей, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та надає можливість займати відповідні посади. Практика є одним з самих ресурсоемних за часом та інтегральних за формою й змістом видів навчання.

Практика має важливе значення для професійної підготовки здобувачів вищої освіти, закріплюючи, поглиблюючи теоретичні знання та надаючи можливість вивчати організацію діяльності установ та підприємств відповідної галузі.

Головною метою практичної підготовки студентів є формування в умовах «підприємств» професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи на виробництві. Програма виробничої практики відповідає навчальному плану та наскрізній програмі практичної підготовки бакалаврів освітньої програми Мисливське господарство та рослинні ресурси. Виробнича практика спрямована на закріплення та поглиблення теоретичних знань і одержання навичок виробничої діяльності, які студент отримав під час навчання.

Ступінь вищої освіти, спеціальність, освітня програма	Кількість кредитів	денна форма навчання	заочна форма навчання
Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: 205 Лісове господарство Освітня програма: Мисливське господарство та рослинні ресурси	6	Рік підготовки:	
		4	5
		Семестр:	
		7	9
		Вид контролю:	
		диф. залік	диф. залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є набуття умінь та навичок практичної та організаційної роботи за напрямом професійної діяльності для роботи на підприємствах лісомисливської галузі, установах та організації природоресурсного спрямування, установах та організацій з озеленення населених місць; придбання практичних умінь і виробничого досвіду мисливської діяльності; оволодіння технологічними схемами, установками й устаткуванням щодо захисту, охорони та використання мисливських тварин.

Основними завданнями виробничої практики з лісового господарства є:

- оволодіння методами і прийомами системного аналізу, планування, прогнозування і регулювання економічних, технологічних і екологічних показників діяльності лісового господарства;
- закріплення, поглиблення та розширення теоретичних знань, умінь і навичок, отриманих здобувачами світи під час теоретичного навчання;
- ознайомлення та засвоєння методології й технології вирішення професійних завдань (проблем);

- оволодіння основами професії та набуття інноваційних професійно-практичних вмінь, виробничих навичок та засвоєння сучасних методів організації виконання робіт у лісовому та мисливському господарствах;
- ознайомлення з науково-дослідницькою, інноваційною, маркетинговою діяльністю організацій, які є базами практики;
- ознайомлення з діяльністю організацій з озеленення населених місць різних форм власності;
- вивчення інших сторін професійної діяльності: соціальної, правової, гігієнічної, технічної, економічної тощо;
- засвоєння методики польових та лабораторних досліджень відповідно до індивідуального завдання та напряму науково-дослідної роботи за обраною та затвердженою темою курсової роботи;
- набуття вмінь та навичок практичної та організаційної роботи за напрямом професійної діяльності для роботи в лісомисливських господарства різних форм власності, установах та організаціях природоресурсного та природоохоронного спрямування.

За підсумками практики студент повинен знати:

- технологічні схеми, установки й устаткування щодо захисту, охороні тварин;
- основи управлінського обстеження підприємства, стратегію, принципи і методи управління лісовими ресурсами ;
- форми та методи організації лісового господарства, діяльності підприємства;
- методи попередження втрат лісових ресурсів в агроценозах;
- методи інтродукції, акліматизації, реакліматизації і гібридизації рослинних ресурсів.

За підсумками практики студент повинен вміти:

- самостійно керувати науково-господарськими процесами організаційно-виробничої діяльності підприємств лісового спрямування, враховуючи їхній природничий та кадровий потенціал;
- аналізувати інформацію лісників про стан лісових фітоценозів;
- виявляти переваги та недоліки в організації управління лісовими господарствами та персоналом, розробляти пропозиції щодо його вдосконалення.

Місця (бази) та терміни практики визначаються договорами, що укладаються університетом і відповідними господарствами. За змістом та метою виробнича практика є професійно орієнтованою.

Змістом виробничої практики є безпосередня участь студентів у виробничому процесі лісомисливських підприємств. Ця робота виконується студентами відповідно до програми практики та календарного графіка, розроблених кафедрою. Змістом практики є безпосередня участь здобувачів освіти у виробничих процесах лісомисливської галузі або галузі озеленення населених місць. Ця робота виконується здобувачами освіти відповідно до програми практики та календарного графіка, розроблених кафедрою, із метою поглиблення знань, отриманих під час теоретичного навчання, набуття практичних навичок з організації виробничо-господарських заходів галузі.

Практика складається з таких етапів:

- ознайомлення з організаційною структурою управління та виробничою діяльністю підприємства;
- ознайомлення з економічними показниками підприємства;
- безпосередньої участі у виробничо-господарській діяльності підприємства;
- збирання матеріалів для основної частини кваліфікаційної роботи;
- камеральної обробки відомчих матеріалів та даних польових досліджень;
- оформлення індивідуального завдання та звіту з проходження практики;
- збирання матеріалу для написання тез, практичної частини кваліфікаційної роботи;
- безпосередня участь у підсумковій конференції.

3. Компітентності

В результаті проходження виробничої практики студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та **компетентностей**:

Компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

ЗК-6 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-7 Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК-8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК-11 Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК-12 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-1 Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

СК-2 Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження

СК-4 Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

СК-5 Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

СК-6 Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

СК-7 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

СК-8 Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді.

СК-9 Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

СК-10 Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

СК-11 Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

СК-12 Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

СК-13 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації мисливських угідь, поліпшення їх стану та оптимізації використання.

СК-16 Здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички задля оцінки й аналізу виробничої та економічної діяльності у лісовому і мисливському господарствах.

Програмні результати навчання:

ПРН 2 Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН 3 Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

ПРН 4 Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 5 Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН 6 Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ПРН 7 Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН 8 Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

ПРН 9 Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

ПРН 10 Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

ПРН 11 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

ПРН 12 Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

ПРН 13 Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

ПРН 14 Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

ПРН 15 Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

ПРН 16 Організувати результативні та безпечні умови праці.

ПРН 17 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми при вивченні рослинних ресурсів, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.

ПРН 18 Здійснювати професійні взаємодії та взаємозв'язки з працівниками лісового та мисливського господарств та фахівцями природоохоронних установ та організацій.

ПРН 19 Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації й ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування.

ПРН 20 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень стану природних та штучних екосистем і робити аргументовані висновки.

ПРН 21 Сучасні джерела одержання наукової та професійної інформації та інформаційні технології; основні програмні засоби зберігання, обробки та аналізу результатів наукової та професійної діяльності.

4. ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Змістом практики є безпосередня участь здобувачів освіти у виробничому процесі лісового господарства. Ця робота виконується здобувачами освіти відповідно до програми практики та календарного графіка, розроблених кафедрою.

Виробнича практика проводиться на підприємствах, що є юридичними особами. За погодженням в окремих випадках практика може проводитися в науково-дослідних і проектних інститутах. Місця та бази практики визначаються договорами, що укладаються університетом і підприємствами. За відсутності договору на проведення практики здобувач освіти може проходити практику на підприємстві, якщо університетом буде отримано лист з проханням направити його саме на це підприємство в терміни практики.

Перед початком практики відповідальний від вузу проводить організаційні збори, на яких до відома здобувачів освіти доводиться наказ про розподіл їх по місцям проходження практики. На зборах здобувачі освіти знайомляться з метою і завданнями практики, загальними питаннями стосовно її проведення; термінами і порядком складання звітів; проводиться інструктаж з охорони праці та техніки безпеки. На зборах здобувачу освіти видається щоденник, який він зобов'язаний заповнити, отримати відповідні підписи у керівника практики від університету та на виробництві. Після прибуття на місце практики здобувач освіти зобов'язаний з'явитися у відділ кадрів підприємства (організації) і представити направлення на практику.

При наявності вакантних посад в організаціях - базах практики, які співпадають з переліком посад у кваліфікаційній характеристиці з підготовки бакалавра рекомендується об'єднувати проходження практики з роботою на цих посадах. При цьому здобувач освіти повинен в повній мірі виконати як програму практики, індивідуальне завдання, так й оформити всі необхідні документи в строки відповідно до навчального плану. Для успішного виконання програми практикант складає календарний план роботи, керівництво та спеціалісти повинні забезпечити здобувачу освіти можливість ознайомитися з усіма роботами, які входять в коло обов'язків посади на якій він проходить практику.

На місцях практики робота здобувачів освіти складається наступним чином:

1. Одержання інструктажу з техніки безпеки і виробничої санітарії.
2. Ознайомлення з основними законодавчими і нормативними документами та матеріалами, що регулюють діяльність лісового або лісомисливського господарства.
3. Вивчення структури і характеру діяльності лісового підприємства, структури його загального та природоохоронного менеджменту, аналіз за даними бухгалтерської та фінансової звітності фінансового положення підприємства, оцінка перспектив його розвитку.
4. Працювати з виробничими документами.
5. Узагальнення матеріалу й оформлення звіту.

5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

1. Оцінка сучасного стану лісових угідь певного лісомисливського господарства.
2. Оцінка сучасного стану лісових ресурсів певного господарства.
3. Лісівничо-таксаційна оцінка деревостану лісового господарства.
4. Оцінка динаміки чисельності копитних та фактори, що її зумовлюють в умовах певного мисливського господарства.
5. Динаміка чисельності копитних, заходи щодо їх охорони та використання в умовах певного мисливського господарства.
6. Сучасний стан, структура популяції та раціональне використання зайця-русака в умовах певного мисливського господарства.

7. Сучасний стан, структура популяції та раціональне використання кабана в умовах певного мисливського господарства.
8. Вплив інтенсивної експлуатації на стан популяції та динаміку чисельності козулі.
9. Особливості поведінки та роль вовка в екосистемах південної України.
10. Динаміка чисельності мисливських тварин та їх роль в екосистемах Запорізької області.
11. Вплив інтенсивної експлуатації на стан популяції зайця-русака півдня України.
12. Динаміка чисельності польової дичини та фактори, що її зумовлюють.
13. Вплив інтенсивної експлуатації на стан популяції та динаміку чисельності польової дичини.
14. Структура популяції та раціональне використання водоплавної дичини.
15. Лисиця звичайна в умовах певного мисливського господарства: особливості біології, екології та практичне значення.

6. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вимоги до організації та проходження виробничої практики, оформлення матеріалів, документації та звітів із практики, визначено форми та методи контролю, критерії оцінювання та процедуру підведення підсумків практики здобувачів вищої освіти магістра спеціальності «Лісове господарство» освітньо-професійної програми «Мисливське господарство та рослинні ресурси», наведено на сторінці у СЕЗН ЗНУ Moodle.

7. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Оцінка роботи кожного студента проводиться відповідно до виконаного обсягу і якості роботи. При оцінці практики враховуються індивідуальні особливості студентів і конкретні умови, у яких проходить практика.

Керівники проводять контроль за відвідуванням здобувачами освіти баз практики, дотриманням ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно встановленому графіку, що фіксується студентами в щоденниках з практики та підтверджується підписом керівника практики від підприємства кожен день. Перевіряються поточні записи з виконаних питань програми, а також підсумковий звіт з практики. Після проведення виробничих практик керівники складають короткий звіт про виконання програми практики в трьох примірниках - один направляється в навчально-методичний відділ, другий - в деканат, третій - залишається на кафедрі. У звіті повинні висвітлюватись такі питання:

1. Завдання, місце та час проведення виробничої практики.
2. Умови і особливості проходження практики.
3. Отриманні навички та вміння.
4. Дотримання здобувачами освіти правил з техніки безпеки.
5. Ступінь і якість виконання практики.

8. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

При оформленні звіту про виконану за час практики роботу необхідно дотримуватися наступних вимог:

- 1. Титульний лист** оформлюється згідно встановленого зразка.
- 2. Текст звіту та аналітичної записки** виконується за допомогою комп'ютерного набору на одному боці аркуша формату А4 (210x297 мм). Оптимальний обсяг роботи 15-20 сторінок. Формат та стиль сторінки:
 - поля: ліве — 30 мм, праве — не менше 10 мм, верхнє та нижнє поля — не менш 20 мм;
 - - абзац - 10 мм (5 символів);
 - відстань між рядками - 1,5 інтервалів;
 - відстань між заголовками (назва розділу, підрозділу) та текстом роботи -

не менш ніж два рядки;

- текстовий редактор - WORD;
- гарнітура шрифту - Times New Roman;
- кегель шрифту (розмір) - 14;
- кількість рядків на сторінці - не більше 40 рядків за умови рівномірного її заповнення.

3. До звіту додається електронний варіант з рефератом.

До захисту звіту з практики допускаються здобувачі освіти, які:

- повністю виконали програму практики;
- подали письмовий звіт по установленій формі (підписаний керівником від бази практики) та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства - бази практики;
- подали належним чином заповнений щоденник з відмітками про дати прибуття в господарство і вибуття з нього, завіреними печаткою підприємства, і відгуком підприємства про роботу здобувача освіти під час проходження практики.

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звіт із практики захищається здобувачем освіти (з диференційною оцінкою) в комісії, яка призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від вищого навчального закладу і викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни. Комісія приймає залік у студентів у вищому навчальному закладі протягом перших днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься до залікової відомості та залікової книжки студента за підписами членів комісії. Здобувачі освіти, які не виконали програму практики, отримали негативний відгук про роботу, чи незадовільну оцінку при складанні оцінки по практиці, за рішенням факультету направляється для її повторного проходження. При повторному отриманні негативної оцінки по практиці здобувачі освіти відраховуються з вищого навчального закладу.

10. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Програма передбачає ознайомлення студентів із роботою підприємства відповідно до розробленого плану та окресленого кола питань (табл. 1).

Таблиця 1 – Програма виробничої практики здобувачів вищої освіти бакалавра спеціальності «Лісове господарство» освітньо-професійної програми «Мисливське господарство та рослинні ресурси»

№ з/п	Назва теми	Питання для вивчення
1.	Загальна характеристика підприємства	Місцезнаходження підприємства (бази практики), дата створення, мета, завдання, підпорядкованість, спрямованість (виробнича або природоохоронна), сфери діяльності тощо. Стисла фізико-географічна й економічна характеристика території, на якій розташовується підприємство. Організаційно-виробнича і управлінська структура, організаційно-правова основа діяльності підприємства.
2.	Екологічна оцінка підприємства	Екологічна оцінка стану лісових угідь. Оцінка заходів щодо управління лісовим господарством. Характеристика та оцінка господарських заходів.

3.	Економічна оцінка та організація підприємства	Характеристика ефективності роботи підприємства. Комплексна оцінка стану підприємства через застосування визначеної системи показників. Організація управління персоналом: системи мотивації персоналу на підприємстві; аналіз ефективності застосування тих чи інших форм оплати праці, показників для виміру ефективності роботи персоналу.
4.	Охорона лісових угідь	Характеристика сучасної нормативно-правової бази щодо відповідальності за порушення законодавства в галузі лісового господарства, відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі лісового господарства.

Наведений у таблиці 1 приклад є лише основою для формування програми виробничої практики, яке здійснюється за погодженням із керівником практики від кафедри, виходячи з особливостей діяльності підприємства – бази практики, доступності необхідної інформації та теми кваліфікаційної роботи бакалавра.

Також під час практики студенти повинні зібрати та опрацювати матеріали з таких питань:

стан умов, безпека праці і система управління охороною праці на підприємствах лісової галузі;

- методи оцінки ефективності заходів з охорони праці на підприємствах лісової галузі;
- санітарно-гігієнічна характеристика виробничих умов і заходи попередження травматизму та профзахворювань на підприємствах лісової галузі.

У звіті з проходження виробничої практики доцільно виокремити розділі «Охорона праці» (обсяг 3-5 сторінок) у якому доцільно навести аналіз роботи служби охорони праці на підприємстві (базі практики), а саме: організація навчання, інструктажів і перевірки знань з охорони праці; проведення паспортизації робочих місць; забезпечення працівників правилами, стандартами, положеннями, інструкціями; участь у розслідуванні нещасних випадків на підприємстві на аналіз їх причин і заподіяної шкоди; організація контролю проходження медоглядів працівників; прийоми пропаганди безпечних і нешкідливих умов праці.

11. КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність, загальне організаційне керівництво проведення практики несуть завідувачі кафедр. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою кожного студента здійснює керівник практики, який призначається кафедрою і затверджується наказом ректором вузу. В обов'язки керівника практики від кафедри входить:

- контроль перед початком практики підготовленості баз практики та проведення відповідних заходів до прибуття студентів-практикантів;
- забезпечення проведення організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; видача необхідних документів (направлення, програми, щоденника, індивідуального завдання); видача конкретних завдань по курсовому або дипломному проектуванню; роз'яснення програми практики та графіків її проходження;
- повідомлення здобувачів освіти про порядок захисту звітів про практику, який затверджується кафедрою;
- забезпечення високої якості проходження студентами практики, перевірка її строгої відповідності навчальним планам і програмам;
- контроль виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку на базі практики;

- методичне керівництво роботою студентів по написанню звітів про проходження практики, аналізу зібраних матеріалів;
- перевірка звітів і щоденників студентів по завершенні практики, написання відгуку про їх роботу,
- участь у роботі комісії із захисту звітної документації.

Відповідальність за організацію практики на підприємстві (організації) покладається на директора, який призначає керівника виробничої практики наказом по підприємству.

Керівник практики від підприємства:

- готує проект наказу щодо зарахування здобувачів освіти на практику;
- організовує робочі місця студентам-практикантам та знайомить здобувачів освіти з організацією роботи;
- проводить інструктаж по техніці безпеки;
- проводить екскурсії на підприємстві;
- контролює дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки;
- складає графік проходження студентами практики;
- керує роботою студентів з метою своєчасного та повного виконання програми практики;
- консультує студентів з питань програми практики та надає допомогу в одержанні необхідної інформації;
- веде облік роботи студентів, яка фіксується в щоденнику з практики, перевіряє звіт, складає письмовий відгук про їх роботу з визначенням оцінки. У випадку позитивної оцінки - ставить свій підпис на титульному листі. Підпис засвідчується печаткою підприємства.

Змістом практики є безпосередня участь здобувачів освіти у виробничому процесі мисливських господарств. Ця робота виконується здобувачами освіти відповідно до програми практики та календарного графіка, розроблених кафедрою, із метою поглиблення знань, отриманих під час теоретичного навчання, набуття практичних навичок з організації виробничо-господарських заходів та управлінського процесу на підприємствах мисливської галузі

12. БОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Під час проходження практики студент зобов'язаний:

- прийняти участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, індивідуальне завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- погодити з керівником практики від підприємства графік виконання програми та строго його дотримуватися; погодити з керівництвом підприємства (організації) місце практики, посади, які буде займати студент, під час її проходження;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- регулярно спілкуватись з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- в повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і . завдання керівника практики від кафедри;
- вести щоденник встановленої форми, в якому записувати виконану роботу;
- не пізніше як за день до закінчення строку практики, одержати відгук-оцінку керівника практики від підприємства (організації);

- написати, оформити та захистити звіт з практики.

13. ЗАНЯТТЯ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Виробнича практика може проводитися на базі виробничих, науково-виробничих, комерційних та природоохоронних структур, які займаються проблемами охорони довкілля, відтворення та раціонального використання природних ресурсів (на власній базі, у полі, на польових станціях, виробничих полігонах, природоохоронних територіях, у лісових господарствах із використанням їхньої матеріальної бази).

Місця і бази практики визначаються договорами, що укладаються між університетом і підприємствами. Студенти можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики. Для цього він надає заяву на ім'я декана факультету та лист-клопотання від бази практики (складається у довільній формі), з обґрунтуванням необхідності проходження практики на певній базі. У разі погодження, керівник практики від факультету, спільно із завідувачем навчально-виробничої практики ЗНУ, готує проект індивідуального договору для студента.

При наявності вакантних посад на підприємствах (базах практики), які збігаються з переліком посад у кваліфікаційній характеристиці з підготовки магістра, рекомендується об'єднувати проходження практики з роботою на цих посадах. При цьому студент повинен повністю виконати програму практики оформити всі необхідні документи в строки відповідно до навчального плану.

Керівник практики разом із студентом складає індивідуальну програму проходження практики. Перед практикою студента знайомлять зі змістом практики, видають індивідуальні завдання і проводять інструктаж із техніки безпеки і складання звіту.

Усі завдання мають індивідуальний характер, конкретизуються та уточнюються керівником практики від підприємства залежно від поставлених завдань.

Під час практики студенти відвідують наукові конференції, семінари, що проводяться на місці практики.

Студент самостійно, але за погодження з керівником практики:

- вивчає структуру та характер діяльності підприємства, структуру його загального та природоохоронного менеджменту;
- знайомиться з основними законодавчими і нормативними документами та матеріалами, що регулюють діяльність підприємства – бази практики;
- працює з виробничими документами та підзаконними актами щодо ведення підприємства – бази практики;
- під наглядом керівника від бази практики виконує функції керівника певного підрозділу підприємства;
- складає план проведення полювання, облікових робіт, проведення біотехнічних заходів та інших лісово-господарських заходів (відповідно до нагальних потреб господарства);
- під наглядом керівника від бази практики керує проведенням полювання, дотриманням техніки безпеки працівників і фахівцями господарства, проведенням облікових робіт, виконанням біотехнічних заходів запланованих у господарстві; – узагальнює отримані матеріали та оформлює звіт.

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Звітна документація із практики захищається здобувачем освіти під час підсумкової конференції. До складу комісії входять керівники практики від вищого навчального закладу і викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні

дисципліни. Комісія приймає залік у студентів у вищому навчальному закладі протягом перших днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься до залікової відомості та залікової книжки студента за підписами членів комісії. Здобувачі освіти, які не виконали програму практики, отримали негативний відгук про роботу, чи незадовільну оцінку при складанні оцінки по практиці, за рішенням факультету направляється для її повторного проходження. При повторному отриманні негативної оцінки по практиці здобувачі освіти відраховуються з вищого навчального закладу.

Результати проведення практики обговорюється на засіданні кафедри безпосередньо після закінчення практики.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гайченко В. А., Царик Й. В. Екологія тварин: Навчальний посібник. Херсон : Олді-плюс, Київ: Ліра-К, 2012. 232 с.
2. Екологічне право України. Особлива частина: Навч. посіб. Ред. О. М. Шуміло. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 432 с.
3. Завгородня В.М. Екологічне право: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Суми: ДВНЗ УАБС НБУ, 2010. 118 с.
4. Хоєцький П.Б. Мисливствознавство. Львів : Сполом, 2006. 112 с.

Додаткова

1. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ : Держкомлісгосп України, 2002. 113 с.
2. Бондаренко В. Д. Біотехнія: Навч. Посібник. Ч. 1. Львів : ІЗМН, 1998. 203 с.
3. Бондаренко В. Д. Біотехнія: Навч. Посібник. Ч. 2. Львів : ІЗМН, 2001. 203 с.
4. Бондаренко В. Д., Делеган І.В., Татаринів К.А. та ін. Мисливствознавство. Київ : РНМКВО, 1993. 197 с
5. Гандзюра В. П. Екологія. Київ, 2002. 85 с.
6. Делеган І. В., Чернявський М. В., Феннич В. С. Перспективи розвитку мисливського господарства в Закарпатті (Практичні рекомендації щодо розвитку мисливського господарства при запровадженні багатофункціонального, наближеного до природи ведення лісового господарства). Івано-Франківськ : Фоліант, 2007. 158 с.
7. Мазманян Ц. Г. Екологічне право. Запоріжжя : ЗЕТУ, 2009. 28 с.
8. Мартынов Е. Н. Охотничье дело. Охотоведение и охотничье хозяйство: Учебное пособие. Санкт-Петербург : Лань, 2011. 448 с.
9. Машкин В. И. Биология охотничьих зверей России. Киров, 2007. 424 с.
10. Сурілова О. О. Порівняльне екологічне право. Навчальний посібник. Одеса : «Фенікс», 2010. 220 с.
11. Харченко М. М. Охотоведение. Москва : Изд-во Московский государственный университет леса, 2002. 372 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/> - Законодавство України
2. <http://www.kmu.gov.ua/control/> - Урядовий портал
- 3.- <http://www.menr.gov.ua> - Міністерство екології та природних ресурсів України
4. <http://dlclg.kmu.gov.ua/> - Державне агентство лісових ресурсів України
5. <http://www.uahunter.com.ua>- Український сервер мисливця
6. <http://www.hunters.com.ua/blog/promogaya-prigode/> - Український портал мисливця
7. <http://hunts.in.ua/index.html> - Охота и природа
8. <http://www.hunter.ru/> - Все об охоте
9. <http://ioxotnik.ru/index.php> - Я охотник
10. <http://ohotaru.ru/> - Любительская охота
11. <http://www.hunter.ru/hunting.php> - Охота
12. <http://predatory.ru/> - Справочник по хищным и копытным животным